

Isnahl weenreis nedela.

Malfa par fludinajumeem :
8 kap. par sibtu rakhit rindim; pahrtulsochana is zweschahm walodahm
par brihwu.

Medaļzījas adrese:
Jelgavā, Fērd. Besthorna Iga-
grahmatu bode.

"Latv. Aw." war apstelleht un fludinajumus veenem:
Zelgāvā: Herd. Vēsthorna lga grahmatu bōdē, Palejas eelā № 2, "Latv. Aw." elspedizijs. — **Vauksā:** Steina lga apteekli. — **Kuldīgā:** Herd. Vēsthorna lga grahmatu bōdē. — **Nibgā:** D. Minus lga kantori, Kop eelā № 5. — **Gelsch-**
un ahrsemēz: Rudolfa Mooses lga wijsas elspedizijs.

Entwefchu Awifes.

Malfa, Jelgavā — fānemot:
par gadu — 1 rubl.

Maksa, vahr pastu preekuhtot:
par gadu — 1 rubl. 50 kip.

Ekspedicija:
Jelgawā, Ferd. Besthornā Iga
grahmatu bode.

Bar siuu.

No 1. Septembera war apstelleht „Latweeshu Avises“ lihds gada beigahm. Maafä: **40 kip.** Tegawā sanemot un **70 kip.** vahr pastu.

Neredfigais Indrikis.

(Stat. № 35. III 36.)

"Latweeschu Awischu" 35. nummurā jau pasneedsahm zeen. Ia-
fitajeem dseiju no nereditigā Indriķa, pahr Latwju brihwlaifchanu, un
36. nummurā wehl ūwīšķi aistradijahm us fcho brihnīšķei apdah-
winato wihru, fcho pirmo Latweeschu dseijneeku, zeredami, tad tuhlit
nahkloschā nummurā pasneegt wina dīshwes aprakstu. Bet ruhmes
truhkuma debļ to ne-eefvejhahm, un tā tad tikai fchāi nummurā wa-

II.

„Latweeschu Alvischu“ 35. nummurrā jau pasneedsahm zeen. Ia-
ſitajeem dſeiju no neredſigā Indriķa, pahr Latwju brihwlaifchanu, un
36. nummurrā wehl ſewiſchki aifrahdiſahm uſ ſcho brihnifchki apdah-
winato wiſru, ſcho pirmo Latweeschu dſeijnneku, zeredami, tad tuhlit
nahloſchā nummurrā paſneegt wina dſihwes aprakſtu. Bet ruhmes
truhkuma dehſ to ne-eefpehjahm, un tā tad tikai ſchāi nummurrā wa-
ram eefahkt ſawu apſolijumu iſpildiht, ſinadami, ka zeen. Iaſitaji
mums ſcho uſlaweſchanos nenems wiſ launā.

Rā Greeku ſlawenais pirmais dſeijnneks, Homērs, un teizamais
Skotu dſeedatajs Oſians, kas dſihwoja 3. gadu ſimteni pehz Kristus
peedſimſchanas, tā ari pirmais Latweeschu dſeijnneks bija — neredſigē.
Bet eekams Greeki un Skoti ſawu abu dſeijnneku dſeesmaš zaurus
gadu ſimtenus ne-aismirſa, taħs mahzidamees, tā faktot, jaunee no
wezajeem, — Latweeschi ſawu dſeedataju 60 gadds jau pilnigi aismir-
ſuſchi, tā ka ſoti maſ wina wahedu waj tikai wehl fina, lai gan dala
no wina dſeesmahm tika nodrukatas. Sinams, ta gan tikai masa
dalina no wina gara raschojumeem, un wehl tahdas, ko paſchā jau-
niabā ūzerejis; un waj taħs iħſti pee wina wiſu labakajahm dſeesmahm
veeder, meħs ari nefsinam.

Tagad akurat 101 gads aistezejis muhschibas juhrā, kamehr Indrikis pirmo reis ceraudsīja ūchihs pasaules gaismu; jo winsch pēdīsma 1783. gadā, Oktobera mēnesī, un nomira 12. Janvarī 1828. gadā, 45 gadu vecumā.

Wina tehwes dñshwoja par kalpu Eskaleiju mahjās, Apriku nowadā, un schē tam peedsimā wina dehls Indrikis. Bet, kā leekahs, tad Indrikis loti agri pasaudejīs sawu tehwu, un tā tad wina mahjās, ^{to atzītūsi, un to mahju fainmeekam,} kas bija goda wihrs un rada Indrika nelaika tehwam, waifadseja gahdaht par masā usaudfīnaschanu. — Indrikis nebija neredsfigs no dñsimuma; tikai sawā 5. gadā winam ažu gaismīna tilka ismoitata no nilnahm balahm, tā ka us wiſu muhſchu palikahs gluschi akls un neredsfigs. Usaudfīs, Indrikis loti mas wareja atzeretēs no ta, ko sawōs pirmajōs dñshwibas gaddōs bija redsejis. Bet jebſhu ſchi nilnā fehrga winam dāuds bija nolaupiņu, leelu robu eezirtuſi, tad tomehr laipnā dabas mahmulina to ſewiſchki bagati apbalwoja un, it kā truhkſtoscho ažu gaismīnu atlihdsinadama, tam peeschlikra zitus, jo ſmallkus dwehſeles ſpehkus, jautru prahtu un allasch preezigu ſirdi. Ihpaschi dñrdeſhanas un taustiſhanas ſpehki winam bija loti ſmallki un ſtipri attihſtiti; jo wiſas paſiħtañahs loku flakas, miſu aptauſtiðams, wiſch prata iſchikt, kā ari daudſ un daſchadas puķes un sahles zaur oſchanu, un weh-

Paspahruē.

Wehstule pahr zetoschanu Kreewijâ.

(Beiquans.)

No Krafnosjaras wehl apmekleju zitus no teem aplahrtejeem zee-
meem. Semes buhſchana tahda pati, kā tur. Belsch weda drusſin
tuval peē Wolgas upes. Pee paſchas milſu upes ſchinī puſe ir leelu
leelā plawa, kahdu 15 waj wairak werſtu platumā, kur retum kahdi
kofi, wiſu wairak papeles jeb apfes. Schi plawa pawafarā wiſa teem
no uhdeneem appludinata, wiſu wairak Maija mehnēſſ, kād kofi jau
isplaukuſchi, un tad pa trim juhbſehm uhdens platiba. Tikai Junijā
uhdens kriht un atkal pa upes kraſteem paleef. Winā puſe kraſti jo
augſti un ſtahwi, un weetahm paſzelahs lihds 70 un wairak aſu aug-
ſtumā, lamehr ſchinī puſe kraſti pawifam ſemi. Ta leelā plawa pa-
leek ari paſchā wafarā ſaka un ar ſabli beeſchi apaugufi; bet feens,
ko Julijsā un Auguſtā plauj, eſot zeets. Dauds labahs ir tas feens,
ko par ſtepi plauj. Kur ta plawa beidsahs, ſeme peepeſchi paſzelahs,
un nu ſahſahs ta ihſtenā ſtepe, augſta un lihdfena weeta, vahr ko jau
efam ſtabtſtjuſchi. — Ne tahk, kahdas 5 werſtes no Krafnosjaras, in
zits koloniſtu ſeems, kur droudſe munat vuhleibhā jaunu baſniju buh-

zis kolonija greis, tur draude nupat pusejags jauna vajnja vah-
weht. Bisa buhve, no keegeleem taisita, draudsei maksabs 40 tuhfst.
rublu. Pee tahs paschas draudses peeder wehl kahdi 4 ziti zeemi,
kureem issatram ir sawa basniza un saws skolas nams. Wehl no
Krasnojarsas apmelleju us 11 werstu takluma zitu zeemu, un 21 werstu
brauzis, panahzu pilsehtu, Katrinas pilsehtu fauzamu, pee paschas
Wolgas krasta. Te ir branga Lutera basniza, no muhre zelta, un art
kreewu un Katoku basniza. Pee Lutera basnizas ir 2 mahzitaji, kas
ari tos apkahrejos zeemus apkopj. Paschja pilsehta, jauka dabsa,
stahw Keisarenes Katrinas II. peemineschanas stabs. Schi preefch
100 gadeem un wairak pirmajeem Wahzu kolonisteem lika atnahkt
un tos apdahwinaja ar schehlastibas (privilegiju) grahmatu, pehz kuraas
tee bija atshabinati no galwas naudas un refrushu doschanas. Na
pateizibas schee kolonisti tai uszehluftchi scho peemineschanas stabu, kuri
redsi Keisareni fehsham us goda frehsla un rola turam to privilegiju
grahmatu. Tas goda stabs ir no wara isleets. Schi pilsehta in
zehlufees no masa zeemina un bagata palikusi zaur andeli ar buhvbalt-
zeem, kas pa Wolgu ar plosteem nahk no augschenes, no seemeleem;
gar upes krastu redsi leelu leelos bardos baktus fatahpeletus. Tapat ari
te leela andele ar labibu, un pa simteem redsi pee krasta leelus spihlerus,
pa trim tahschahm augustus, kur labibu, wisu wairak kveefchus, faber.
— No Katrinas pilsehtas wehl kahdas 70 werstes us augschu ne sen
ari eetaisjusees Latweefchu kolonija. Labprahrt to buhtu apmellejis,
bet Deewam schehl man tik dauds laika nebijs, scho tahko zelu meh-
ribt. Bet pa schehl deenahmt dabuju wehstuli, no Krasnojarsas mah-

63. *gada-gahjum̩s.*

Walmeera: Trej lga grahmatu bodē. — Walkā: M. Nubolffa lga grahmatu bodē. — Pehterburgā, pēc Pehterburgas zeen. Latv. draubses mahzitaja. — Bes tam: pēc zeen. mahzitajeem — tissab Widsemē, lā ari Kursemē.

labaki — zaur taustischanu. Indrika laipnais, mihligais waigs leezinaja, fa labprahriba un peemihliga buhschana winam mahjoja firdi un, ta faktot, ikweenam smaididama gribjeja fazicht, fa tomehr tik wifai nelaimigs winsch ne-efot. To paspehja ta debefs leefmina, fas wina prahtu apskaidroja, un ta beswiltigà, swichtà tiziba eelsch Deewu, las waldisa winam firdi. — Kad zilweks, no semas kahrtas, kur jau ta-kà-tà dauds finaschanu un gudribas neteek mahzihts, un nu wehl bes wifa azu gaifschumina, tomehr us tahdahm augstahm domahm un manischahanahm zilajahs, fa schis nabaga neredsigais Indrikis to darija, — tad, teesham, ta it foti eewe hrojama leeta un pelna leelu

Pirmo Deewa wahrdu mahzibu winsch dabuja no sawas mihlahs mahtes, un līhds ar ziteem behrneem — no draudses mahzitaja. Bes tam wehl tā nogrosijahs, ka jau agri lāhds goda wihrs tai paschā draudse Indriki ihpaschi eewehroja. Tas bija Apriku draudses dseedatajs, Andfis. Schis, ari Latweetis, fewischki tamdehl eewehrojams sawu tauteeschu starpā, - ka bija fasneedsis deewsgan angstu pakahpeennu isglichtibā. Andfis bija wihrs ar gaischu prahru, un to bija eeguwis zaur pascha uszichtibū. Winsch ari wehl arweenu tahkak isglichtojahs, lasidams derigas grahmataš un beeschi fatikdamees ar sawu mahzitaju. Scho mahzitaju fauza Kahrli Gotthardu Elwersfeldu. Un ka akurat schis tas bija, pee kura draudses ari Indrikis peedereja, tas tam atkal bija par laimii; jo Elwersfelds bija ne tikai weens no wiſu dſitaki mahziteem un waſrak zeeniteem mahzitajeem Kursemē, kas til tamdehl ween netika iswellehcts par Kursemes generalsuperintendentu, ka pats no tam atluhdsahs, bet winsch ari bija wihrs ar ihpaschi mihlestibas pilnu ſirdi, kahda til retam mirſtamam zilwekam peeschkirta. Schee abi wihi nu, Andfis un Elwersfelds, bija līhds sawai nahwes ſtundinai Indrikim wiſu ustizigakee draugi un labwehli. Wini tee bija, kas no pat eſahkuma peepalihdſeja, Indrikim sawu garu isglichtot. Bet ar to ſchim zihtigam jauneklim wehl nepeetika; jo wina gars ihſtin twihla pehz waſrak isglichtibas, neka ſhee abi laipnee wihi, sawas newakas dehl, to ſpehja paſneegti. — Indrikim bija wehl wezaks brahlis, kas, deemſchehl, ari zaur niknajahm bakhm weenu azi bija pasaudefis; bet otra tak wehl bija palikus, un tā tad winsch eemahzijahs laſiht. Schis brahlis nu laſija Indrikim preeſchā if Latweeschu grahmatahm. — Tas nu wiſs, kas Indrikim bija fasneedsams, sawas isglichtibas finā, un pee tam wehl waretum peeflaitiht wina mahtes labos padomus un winas preeſchihmigo dſihwi, ka ari wina godigā faimneeka un radineeka pabalstu ſchai paschā leetā. Jo ari tas tak teefchami bija par leelu fwehrtibū Indriki garam un ſirdij. — Zitas finas un gudribas, kas jau tā-kā-tā ſchai lauschu lahtai pawahjas un retamanta, Indrikis mahjās newareja eeguht. — Bet kas war tahdu garu faiftiht, kuru Deewa apdahwinajis ar eelſchligeem ſpehleem? Weegli un ahtri ſchis nereditigais jauneklis eemahzijahs daschadus ſemneeku darbus, pee kam taufſchana dauds-mas atlihdsina azu gaif-

minu. Mahj'saimneezibu un lopu kopschanu Indrikis prata apgah-dahrt ar tahdu apdomibu un ustizibu, ka faimneeks, kad tam bija ja-isbraunz, waj pee ziteem, no mahjahn atstateem darbeem ja-eet, neweenam zitam tik droschi newareja ustizetees, ka neredsigajam Indrikim. Bes tam winsch ari bija weikls stroderis un kurpneeks, un ne ween pats fewim paschuwa drahnas un pataisijahs sahbakus, bet ari wehl ziteem, kad winam lahdu drehbes gabalu eedewa, pehz ka riktees. Tad Indrikis, wihles aptaustidams, to ismekleja, un tahdu paschu itin koschi isgreesa un paschuwa. Brihscham tumsfchā nakti ziti mahju laudis dsirdeja, ka Indrikis wehl strahdā, greevdams un schuhdams; jo winam deena un nakti bija tai finā weenadas, proti — tumsfchas. Es faku — tai finā weenadas, tamdeht ka winsch deen' un nakti, iai gan neredsigs, prata fsmalki isschlirt — ne ween zaur to, ka padeenu dsirdeja zitus mahju laudis kustam un strahdajam, kurpreti pa nakti atkal bija wiss kluſu, bet ari talabad, ka to eelschligi manija. — Nihtōs un wakarōs luhgt Deewu, Indrikis nekad ne-aismirfa. Mahjas laudis fasauzis, winsch deewaluhgschanu eesahka ar garigu dseesmu, no kurahm winsch leelu pulku mahzeja no galwas.

Kazdangaš barons Kahrlis Mantenuffels †.

Nahwe jau atkal nolaupijusi Kursemei kreetnu vihru, proti Kazdangas baronu, jitreisejo Kursemes muischneeku wegako, Kahri Manteuffelu. — Nelaikim nebija augstprahrtibas un lepnibas gars; winsch zeenija pateesibu un ustizibu; bija fawas semes karsts mihlotajs un labprahrtigs palihdsatays tur, kur waijadseja weizinaht lauschu labklahschanos. Laipns pret wiseem zilweleem, winsch ar mihiu roku sneedsa palihdsibu atraitnehm un bahrineem, un bija ka ihsts tehw s faweeem laudihm. Tahdu vihru, kahds bija nelaikis, ir loti mas; tamdehs gan zerams, ka wisâ Kursemê — augsti un semi pehz barona Manteuffela schehlojahs, kas til drihs schikhreis no schihs pafaules. Bee wina alkada padomu, lam padoma waijadseja; winsch mahzeja radiht tur meeru, kur kildas un nemeerts bija eeweesforschies; winsch bija tas, pee ka laudis mekleja pabalstu fawas behdas un waijadstibas. Wairak simtu zilweku fina leezinahnt pahre nelaika dewigo roku. Nelaikis, palihdsibu pafneegdams, nedarija wis ta, ka dauds ziti, kas lahdun neeku atmet no fawas pilnibas, lai til luhdseju aisdabutu no fawahm durwihm projam; ne — winsch arweenu un ar mihiu firbi tahda mehrâ dewa, ka teesham ari bija palihdschts. Gan dauds sahpju un firdeshstu nelaikis iszeeta fawa muhscha beidsamajos gadobs, bet tadschu ari baudija dauds mihestibas un godinaschanas; jo neweena zita — augsti un semi ta nezeenija, ka winu. — Barons Manteuffels paliks wehl ilgi mihiâ peeminâ ne ween teem, kas winam stahweja tuwu un baudija ta laipnibu un mihestibu; ne — winsch ari derehs par preefschifmi fawas kahrtas jaunekleem, kas warehs no wifa ta mahzitees, lahdom jabuht — ihstam muischneekam.

puschlotā. No Kremlas išgājuschi, apmeklejahm ihsti wehrā leekamu weetu, proti tā nosaukto Dom Romaniski, t. i. tas nams, kur pirmais visas Kreewijas Zars Michails Feodorowitschs Romanows (17. gadu simtēna eesahkumā) dzīhwojis. Tē Tu dabon redseht wina gulamo istabu ar gultu, tai blakam us galddina wina kurpes, lenzes u. t. j. pr.; zītā istabā, kas laikam weesību istaba, redzi us galda saliktus wiſadus rihkus, preefsch dīshrehm waijadsiguš, leelu trauku, no kura meestinu īmehlūfchi, un daſchadus ſelta un fudraba bīķeņus, — pa starpahm ari prastu fruhſiti, no balta mahla; zītā galda atkal ūchw ūchola ūphele, un pee ūeenas karajahs paſcha Zora bilde. Atkal zītā istabā ir daſchadi ūauſchanahs un ūchaujamee rihki, pebz wezās modes. Wehl mums rāhdīja iſtabu, kas behrneem bijusi gulamā weetā; tē ūchweja ūchupuli un lelles; atkal zīta iſtaba bijusi preefsch iſtabas meitahm un behrnu aukles; tē bija masā rullis preefsch weſčas, un pahris masu wanniku. Tē wareš redseht, kā wezu wezōs laikōs ari paſcheem teem augſtakem fungēem un waldineekeem gluschi prasta dīshwe. — Wehl Maſlavā dabujahm redseht weenu Kreewu baſnizu, to tik pehrnā gadā eeswehtitu „Pētitaja baſnizu”, ko jau Ūeisarts Allefanders I. ir eesahzīs buhwēht, par peeminu tam, ka Deewā 1812. g. Kreewiju iſglabba no Napoleona I. usmāhſchanahs. Schi baſniza, kas dauds miljonu rublu makſajusi, gan ir ta ūkaſtala par wiſahm zītabm. Ta ūchuw paſchā pilſehtā, pa-augſtā weetā. Wiſaplahti baſnizai ir leels, ūkaiſch plazis, kas jauki ir uſkopts: ūkofcha ūhta no ūeedoſcheem ūruhmeem wiſaplahti un pa starpahm ūmukas puļu dobes. Un pati baſniza! Kā jau viſas Kreewu baſnizas, ta ir buhweta ūkustiſki, tā ka ū wiſahm ūchelrahm ūſehm ir ūstali ūewini, tāpat kā wiſs ūudameņts no ūlihvetā ūanita akmēna. Pee iſkatra ūewina ūchuw 2 milſu ūkturei no dſelſs, kur wirſu ir gahſes lampa. No iſkatra ūewina ūwedtrihs durwiſ baſnizā eelschā. Pahri par ūchihm durwiſhm ir ūlunſti no wara iſlektas bildeš, kas ūihmē zītū ūotikumus no bihbeles ūchsteem. Nu mehš eegahjahm pa weenahm durwiſhm baſnizā. Ak, tawu bagatibu, un tawu ūkunīs darbu! Gribda ir no balta un melna mar-mora, ruhtlikm ūalikta; ūeenas atkal no dahrgea marmorā, ar ūeltu un dahrgeem akmeneem pusčlotas, un pa starpahm ūkunſti ūimahletas ar bildehm, pee ūuras iſkaitras Tu wari labu ūaiku ūavelees, mahdlera ūkunī ūpbihnodams. Logu pee ūeenahm naw nekahdu, bet wiſs gaſchums baſnizai tikai nahl no augſchenes, no welweta ūumto jeb ūupeles. No ūahnu durwiſhm pa trim ūmukahm trepehm Tu ūahpi ūaugſchu, tā ka Tu nu pa eelschypuſt wari ūpahrt ūpeet ay wiſu baſnizu, un tā no augſchenes wari ūlatitees ū baſnizas iſtēno ruhmi. Tē ūilveli, kas apakſchā ūchuw, ūkatahs bebrna ūelumā; tad wari nojehgt, ūik ūeels ūas augſtums. Ari tē wiſur gae wiſahm ūeenahm ūuſas ūkunſtīgo ūildeš ūahletoſ. Noteſi sur ir ko ūlatitees!

Pahr wiſu Maſkawu wiſnotak jaſaka, la ta zelotajam loſi.

Basmiza un skola.

Sina.

No Sezes. Misiones svehtki pee mums Schelpils prahwesta aprinko no seneem laikeem jau ir eerasta leeta. Muhsu draudses tos posihst un mihlē. Behrnajā gadā mums bija misiones svehtki Birschu basnizā, un schogad atkal Sezē. Sapulzejahs 5. Septemberi Sezes basnizā leels lauschu pulks no Sezes draudses un no kaimiku draudsehm, tā ka newareja sa-eet masajā Sezes basnizā un bija ja-luhds, lai notura svehtkus ahrys basnizas. No rihta gan nebija tik jauks laiks, ka wareja eedroshmatees, no wehja un leetus fargadamu basnizas jumtu atstāt; bet mahkoni pasudahs un debess palika skaidra. Bija it jauka rudens deenina, un wīsa leela misiones draudse nostahjahs starp basnizu un kapfchitu, kas ne tahli no basnizas augstā kalnā. Bazehlahs us debesihm svehtu dseesmu skanas, un draudses dseesmas pa starpahm mainijahs ar Sezes dseedaschanas kora tschetrbaligū it jauku dseedaschanu. Mahzitajeem gan bija gruhti, wehjam puhschot, tā runaht, ka wīsa leela draudse wareja dsirdeht winu wahrdus; bet wareja faziht, ka dedsiga gara dīshchana pahriwareja wīsus gruhtimus. Neretas mahzitajs D. Wagnera kgs pirmais pazehla sawu balsi, runadams pahr misiones darba waijad si bu, dibinadamees us Mat. 28, 18.—20. un peerahdidams, ka misiones darbs naw wīs nelahds no zilwekeem isdomahts, bet no pascha Pestitaja pawehlehts darbs. Kad behrns ko pawehlot, tad jasmeijahs, bet kad fungs ko pawehlot, tad jaflausa; un kad tahds kungs ko pawehlejīs, kam wīsa wāra dota debesis un wīrs semes, tad tas jo uszichti jadara, lai pre-tojahs, kas grib pretotees, lai saimo, lai apfmeij, lai aisleeds, kam patihs. Mums, kas esam Kristus draudses lozekti, tas darbs ir pawehlehts, un kas no schi darba atraujotees, tas Kristum wāris nepe-derot. Kad runatajs rahdijs, kahdā wihsē un ar kahdeem libdsekteem tas darbs jastrahdā, proti ar Ewangelijuma fludinaschanu un ar svehtu sakramantu isdalishchanu, jo Jesus saka: "mahzidami un kri-stidami". Bet lai ari iklates to newarot padariht, tad tadschu il-katram japalihds pee ta darba ar deewaluhschanu un ar naudas upu-rechhanu, tamdeht ka ilkatram tas darbs pawehlehts. Beidsot pee-mineja ta kunga apfolishchanu: "Redsi, es esmu pee jums if deenās lihds pasaules galam". No schihs apfolishanas mums nahlot leels preeks un droshums pee misiones darba, un tad ihsumā peerahdijs, kahdā wihsē Jesus scho sawu apfolishchanu peepildijis misiones darba laukā. Kad Sunakstes mahzitajs Stendera kgs, iſeijot no ta wahrdas: "Man wehl ir zitas awis, kas naw no schihs kuhts, ari tāhs man buhs atw est", rahdijs, kā tas misiones darbs us preefchū gahjis no paschu apustulu laikeem libds schai deenai, un kahdā wihsē tas kungs tāhs zitas awis, pahr kurahm winsch runā, atmedis zaur misiones darbu trijs laikmetos jeb laika schirkās. Gesahkumā apustuli strahdajuschi, daschās weetās kristigas draudses ezeldamī pehz ta kunga pawehles. Ar to laiku, kad Romas Keisars Konstantins tas Leelais kristigu tizibū cezehla par walts tizibū, tad misiones darbam otrs laik-mets sahloftees, un tas sneedsotees libds 18. gadu simtenim. Tee bija tee widus laikā. Schini laikā ihstens misiones darbs mas efot pastrahdahts. Kristus draudsei bija japhuhlejahs, sawu paschas buh-schanu un tizibas mahzibū nodibinahs us stiprem pamateem pret pa-faules gudribu un mahnu tizibū, tāpat eesahkumā, kā Lutera lai-kds. Paschōs widus laikds wišwairak wefelas tautas papreksch ar sobini uswareja un tad pree-speeda pee kristigas tizibas. Ar 18. gadu simteni efot eesahzees treschais laikmetos un ihsta misiones darba weizi-nashana. Runatajs peemineja Ansi Egedi, kas pirmais aissahja pee Greenlandeescheem, teem nest sw. Ewangelijumu, Ziegenbalchu, kas to paschu darbu eesahka pee Indeeshcheem, un tad beidsot stahstija pahr muhsu tagadejo misiones darbu pee Tamuleeshcheem Indijā, un rahdijs ar skaitleem, zif auglu esam panahkuschi. — Treschais runatajs bija weefis, kas us muhsu misiones svehtkeem atbrauzis no Widsemes, Aisfrakles mahzitajs Harssa kungs. No wīna mutes dabujahm dsir-deht pahr Kihneefcheem. Kihneefchi efot augstī mahzita, bet tadschu tumfībā dīshwodama tauta. Ko tas zilwekam valihds, kad winsch garā un prahī attihstihs un mahzihits dīslas gudribās, bet sirdi ne-isglihtots un weenigo Deewu un Pestitaju neposihst. Wīsa wīna dīsh-woschana ir maldishanahs, un ir jo gruhti, tahdu atgrest pee kristigas tizibas, tamdeht ka augstprahībā sawu gudribu pretim tura Jesus mahzibahm un newar atswabinatees no aisspreedumeem, kurds is-audsis un mahzihits. Wīsu to Aisfrakles mahzitajs pee Kihneefchi

buhschanas ar daschu peemehru mums rahdijs un isskahstija, turklaht peeminedams, ka misiones darbs tadschu ari pee wineem naw bijis weltigs, un daschs Kihneetis jau peenehmis kristigu tizibu. — Beidsot wehl Jaunjelgawas mahzitajs Josephi kgs mums atgahdinaja, lai par paganeem un winu atgreeschanu pee kristigas tizibas gah-damī, ari to wehrā leekam, ka misiones darbs jastrahdā muhsu paschu kristigās draudses, kur paganiska buhschana pee kristiteem wairojahs un peenemahs breefniqā mehrā. Paganus atgreesdami, lai nepame-tam nekoptas sawu kristigu brahlu dwehseles, kas krituscas sleykawu rokās. Jo ir loti dands muhsu starpā, kas, sawu tizibu un deewa-bihjaschanu pasaudejuschi, staigā pa tumfības zeleem. Jaunjelgawas zeetuma namā pēezus gadus atpakał efot bijuschi 20 zeetumneeku, tagad 57, un no wīfahm malahm dsirdot weenumehr par breefmas dar-beem, kas padariti no kristigeem zilwekeem. Mahzitajam ween un skolotajam ne-eespehjams, wīsus atgrest, kas nomaldijuschees no ti-zibas, un tamdeht jafabeddrojahs wīfeem tīzigeem un deewabihjīgeem un japalihds Kristus draudsei ar saweenoteem spehkeem. Kristus eenaidneelu efot dauds, un tee ari fabeedrojotees, Kristus draudsi maitadami. Mums newaijagot fnaust, eenaidneeleem strahdajot, bet winu postischanas darbam preti jastrahdajot. Tahdas beedribas jau pastahwot pee mums pilsehtās, kā Pehterburgā, Nīhgā un Jelgawā. Tad mums plaschaki stahstija pahr jauneklu beedribahm, pahr tahdahm beedribahm, kas gahdā par atlaisteem zeetumneekem, slimneekeem un nabageem, pahr diakonisu nameem, kurlmehmo skolahm u. t. j. pr. Pee mums us semehm schis mihlestibas darbs wehl mas efot pasch-iams. Bet kad dsirdefim, warbuht dīhsā laikā, tahdas usaizinascha-nas, lai fabeedrojamees us schahdu misiones darbu, tad lai ne-atrau-jamees, bet lai pee ta nemam dīshwu dalibū. Kad paganus atgrees-cham un pahr saweem kristigeem brahleem ne-apshchelojamees, tad lai sargamees, kas ziteem fludinadami, paschi nekluhstam atmetami.

Tad wīsus svehtkus nobiedsa pats Sezes mahzitajs un Schelpils aprinka prahwests, W. Wagnera kgs, ar deewaluhschanu, tam kungam pawehledams wīsu misiones darbu, lai to svehti, lai tam dod bagatus auglus, un tad atlaida wīsus sapulzejuschi os svehti-schanas wahrdem. — Dahwanas tila samestas preeksch misiones kahdi 22 rubli. — Siržuiga pateiziba jafaka Sezes dseedataju korim, kas ar sawu mahfsligu tschetrbaligū dseedaschanu, sem Schurewska kunga wadišchanas, mums leelu ūrds preeku padarija un, tāpat kā Sezes tauru puhtesi, kas pawadija draudses dseedaschanu, valihdseja schos misiones svehtkus it jaukus padariht.

Us atkalredseschanos zītā gadā!

H. R.

Druszinās is kristigas fadīhwes.

Sawas gudribas un deewabihjaschanas dehk godato Nilus'u 10. gadu simteni keisars Otto III. apmekleja, un to eeraudsidams, tā us-runaja: "Prasti no manis, ko gribi, es Tevi usluhkoju kā sawu dehlu un ar preeku Tawas wehleschanahs ispildischi!" Nilus tam atbildejis: "Mana weena weeniga wehleschanahs ir schi, kad Tu par sawas dwe-hseles lablāhchanu gahdatu; jo lai gan Tu esī augsts waldineeks, Tev tomehr arītak reis jamirst un, kā ik weenam, Deewa ūdibas krehsla preekschā jastabjahs."

Lg thne.

Preezīgās plaušchanas svehtķos 1884. gadā.

No G. F. Schönberga.

1.

Bahru krons seltainites nopuschās,
Pusčlot sehtas, arajau galvinas;
Plaujas svehtķos ūwinot, mahjas pusčlojuščas,
Atflanejsčas daschās preeka dseesminas.
Ja, tahds svehtīhts seena gads, kur gubas krahwa,
Sen naw redsehts, kur tik koplās spailes plahwa.

2.

Deewa behrni! tamdeht dseedait flāwas dseesmas,
Dodat godu augstam, svehtam Dēwejam!
Lai eekarē "tuvalk mihlestibas leesmas",
Un aiwerahs ūrdis, rokas — nabageem!
Dodat tam, kas newaid plahwiš, nedī ar' sehjīs,
Bet ar ašariahms dīshwēs telas lehjīs.

3.

Tamdeht schehligs Deewā muhs' sehjās, drūwas svehti,
Lai mehs ūneedsam maiši, drehbes — truhstoscheem;
Tamdeht tīhri graudi pildiht pilda slehti,
Lai neleedsam maiši, drehbes — bahrineem.
Mirdsehs tad tāhs "pateizibas ašarinās"
Ažīs teem, kam ūneegtaš mihlas dāhwaninās!

Semkopiba un fainmeeziba.

Lauku darbi rudenī.

Pahr tagadejahm loti semahm labibas zenahm dīsird runajam schahdu walodu, ka semkopis wairs newarot istikt, jo winam isdoschanas preefsch fainmeezibas un faimes topot latru gad' leelakas. Kas lai nu noteek, kad muhsu eenemshanas newairojahs?

Sinams, ka tahdas suhdsibas naw bes pamata; jo tas ir taisniba, ka preefsch fainmeezibas wifas isdoschanas jau ilgaku laiku if gadus top leelakas, un ka mums us tam ja sagatawojahs, jo isdoschanas turpmak paliks wehl leelakas. — Mehs sawā semkopibas peeli-kumā esam jau wairak reisu us to norahdijuschi, ka semkopis us angstahm labibas zenahm wairs newar domaht, un ari tad nē, kad plauja Baltijas gubernās kahdu reis buhtu loti plahna, tamdeht ka dseisszeli un damstugi mums truhkstoscho labibu is ziteem apgabaleem, pat is tahlahm semehm, weegli un lehti peewestu.

Awises tagad sino, ka schini gadā plauja gandrihs wifas Ciro-pas semes, kā ari gitās pāfaules dākās bijusi laba, dauds weetās pat loti laba, un ka pee tam wehl is pēhrnā gada laba dāla labibas atro-dahs krahjumā. Awises nu pat ari lāfam, ka Gēsfch-Kreewijā weenā paschā weetā lihds 2 milj. tshetwertu labibas no 1883. gada plaujas, zaur labibas semahm zenahm, seemas lehgeri bijā janolek, tamdeht ka nebija pirzeju. Un pee ta wifa wehl ja-eeweheho schis atgadijums, ka ahrsemē pabeigta plauja schogad zaur labu gaifu tā pabalstīta, ka pat tur, kur lihds schim pēhdejds gādōs dauds reis Kreewijas schahweto, fauso labibu pee mīkleem graudeem peemaissja, tagad to wairs nedara. Tamdeht weegli saprotams, ka ahrsemē pēhzi Kreewu labibas wairs ne-peeprafa, un zaur tam fcheit, kā ari tur, labibai zena kritisches.

Bet tamdeht kreetnam un strahdigam semkopim newaijaga pa-laist duhschu; jo wifū pirms mehs paschi preezajamees pa labu plauju, — un tas tadshu arweenu labaki, kad mums kas ir, ko waram pah-dot par semahm zenahm, nefā kad mums pee flīktas plaujas un ang-stahm zenahm nela nebūtu pahraf.

Bet schis atgadijums, kuru tagad pēdīshwojuschi, lai muhs, semkopjus, us tam pāskubina, few zītus naudās awotus atdariht, un nedomaht, it kā kad ar labibas pahrdoschanu ween waretu tīst us preefschu. — Wehl lopu audsīnaschana katrai fainmeezibai atmet labu teesu pelnas. ARI augku koku audsīnaschana un bīschu kopschana, fawu masu isdoschanu deht, atmet labu grāsi sawā laikā. — Bet kārām semkopim wifū pirms us tam jaluhko, no faweeem laukeem eeguht leelaku plauju! Lauki wifū pūhlinus un isdoschanas atlihdīna, kad tik semkopis pee tam fawu peenahkumu isdarijis. Kas waretu to no-leegt, ka pee muhsu laukeem wehl dauds kas nebūtu jadara? Amat-neeks, kas ar materialu iſstrahdaschana neprot pareissi apeetees, muhsu laikds neteek us preefschu, un semkopim schini finā wehl flīktaki klah-jahs; jo amatneeks istabā, no negaifa, leetus u. t. j. pr. fargahts, fawu darbu strahdā, bet semkopja darba weeta atro-dahs Deewa kaijā dabā, no furas tam fawa iſtika un pelna ja-iſskape.

Kā preefsch katra stahda laiks pareissi ja sagatawo, ja grib labu plauju panahkt, to kārs semkopis finā, bet us kahdu wihsi tas ja-is-dara, preefsch tam waijaga dauds pēdīshwojumu, kamehr to atrod, kas jo labi un derigi, un tas wehl naw wišpahrigi pāfīstīms; bes tam ari daudsi, kas gan saprot, to par mas wehl eeweheho.

Wehl arweenu noteek, ka lauku laba sagatawochana rudenī top par mas eeweheota, un tadshu ihstai lauka tihrischanai, iedinaschana un padstīnaschana preefsch seemas eestahschana waijaga buht isdaritai, jo zaur schahdu darbu tik leelaka plauja panahkama, un jo ag-rafki scho darbu eesahk, jo weeglasti tas isdāramās un leelaku zeribū us nahkofchā gada plauju apsola. Turpretim isnahk otradi, kad scho darbu febu eesahk strahdāt, — darbs gruhtaki isdāramās un apsola masaku zeribū us labu plauju.

Noschelholjams, ka schini laikds wehl dauds fainmeezibas bes rugaju laukeem newar iſtikt, wifū wairak tur, kur naw labu ganibū un mas plauju atro-dahs, pee kam lopi lihds febam rudenīm us ruga-jeem jagana. — Schahdas fainmeezibas dauds smagaki sewi noteesa-jahs, nefā to war domaht; jo skahde, kas zaur to noteek, ir dauds leelaka, nefā p elna, kuru rugaju ganibas atmet.

Tur, kur semkopji fawu rugaju lauku pee laika fahkuschī apstrah-dāt, wini no schi deriga darba tā pahlezzinati, ka pat leelakds upu-rus netupa, lai tik darbu laimigi waretu iſwest zauri. Kad rugajus febu apar, tad lihds tam laikam nesahle ar sawahm falnehm apaksch semes eeveetufees un wirs semes tā isplatijuſees, ka gruhti nahkahs

winku pawīsam isnihzinaht; jo nahkofchā pawāfarā tā atkal eerodahs. It ihpaschi zeifa (wahrputne) pēhzi labibas nonemshanas tik ahtri nemahs augt, ka kāteka nokaweta nedeka scho darbu loti apgruhtina; ja, atro-dahs fainmeezibas, kur pat zaur tam, ka lauku atstahj papuwē, scho nesahli (zeefu) is semes newar isdabuht ahrā, un tamdeht kātru gad' seume zaur to teek apskahdet. Bes tam wehl ir schis nelabums, ka pēhzi plaujas semē atro-dosches rugaji un falkes, kas eelsch fewis fatura tahdas weelas, furas pēhzi tam, kad sapuwīschas, nahkameem stahdeem paleek par usturu, newar dabuht fayuht; un jo labakus aug-kus seume nesuši, jo wairak tahdu faknu un rugaju wīna atlīkusches. — Schihs stahdu atleekas nu sapuhdeht, zik ahtri ween eespehjams, un nesahli pawīsam isnihzinaht, ir kātra semkopja swarigakais peenah-kums, un tas panahkums us schahdu wihsi, kad rugajus pēhzi plaujas felli usax. — Tildrihs labiba no lauka nowesta un lopi masahs sahles un valukschahs wahryas nolasijuschi, semes wirskahrt 1½ lihds 2 zellas dīsli ja-usax. Schis darbs wišlabaki ar 4-lemeschu lobishanas arklu isdāramās; ari labas ezeschās war pee tam leetaht. Zaur schahdu felli usarschanu top nesahlehm galwas nogreestas, un us schahdu wihsi kārs stahds teek drofchi isnihzinahts. Sebaku, Septembera mehnēsi, war ar arklu dīsli usart. Kad abi minetee darbi labi isdāriti, kad ir seume preefsch wifas labibas — it ihpaschi preefsch firneem, lehzahm, ausahm un diwkanschu meescheem — fagatawota. Wehl reis dīsli arschana, pawāfar' semi padarīt irdenu, waijadīga tikai preefsch kar-tusekeem, rahzeneem un feschkanschu meescheem. Zaur schahdu semes apstrahdaschana dubults labums panahkums: 1) seume top us labako wihsi tihrita un padarīta irdena, un 2) rugaji un falkes top ahtri sapuhdetas, — kas wifs nahkameem augeem loti derigs.

Schis lafot, daschā semkopis domahs: Ja, tas kā gan it jauki; bet kā lai es ar faweeem lauku darbeem teek galā? Man jau darba deewsgan peeteek, kad rugajus rudenī weenu reisi apaxu, un ne-atleek laika, scho darbu diwi reisās isdāriht, — un kā lai bes rugaju ganibahm isteeku?

Kas tā domā un no pahrlaboschanahm nela negrib dīrdeht, tam ari newar lihdscht. Bet zensīgs un duhschīgs semkopis, kas finā, zik leeli labumi zaur labu semes apstrahdaschana panahkami, tas ari ruhpesees, nowehrīt tos fawekus, kas tam zēla stahlos; jo ari schis darbs teek zaur leelaku plauju wairak nefā dubultgi atlihdīnahts.

Kā schahda semes apstrahdaschana, proti papreefschu felli un wehla kārs arot, pee mums dauds gruhtaki isdārama, nela wairak deenwidōs un reetrums atro-doschās semes, par to naw to schaubitees. Kad pee mums darbi daudsreis ari tā faspeedusches, ka winus tik ar leelahm puhlehm paspehjam isdāriht, tad tomeht duhschīgs semkopis ruhpesees arschana isdāriht, lai wina lauku preefsch nahkofchā gada buhtu us labako apstrahdati. Ja arschana rugajos newaretu diwi reisās isdāriht, tad, kad ne wairak, seume tak weenu reis ja-usax labi dīsli, un schis darbs isdāramās ar diwjuhgu arklu, pee kam wifū rugaji top ar semi apsegti. Kursemes masais arklis pee schi darba now derigs. Ja semkopis rudenī fawus rugajus us labako wihsi apstrahdājis, tad winsch nahkofcham gadam ar leelaku zeribū war eet preti.

Kahda weza, bet pateesa paruna tā mahza: rudenī aparts, ir pa-pusei apmehflots. — Salna ir semkopim pee lauku fagatawoschanas preefsch nahkofchahs plaujas tas leelakais palihgs; bet labu eespaidu wina tik tur dara, kur laiks tizis labi aparts, un tas wišwairak noteek pee mahlu semes, kura zaur salmu paleek til irdena, kahdu to ar wifū faweeem lauku rihkeem nefā newaram padariht.

Rugaju ganibas ari zaur to it labi pēezeschamas, kad gahdā par peeteekschahm abholina ganibahm. To tadshu kārs semkopis par labu atradihs, ka rugaju laukeem ja buht skaidreem no nesahlehm. Ja labiba bijusi laba, tad ari winus rugajos tihrs un ganibahm neder. Netihrs, sahlains rugaju laiks rodahs wairak reisu zaur paschū wainu; tamdeht, ja negribam, ka nahkamai labibai atkal zaur nesahlehm buhtu jazeesch, waijaga scho wainu pahrlabot. — Pahr scho leetu wehl turp-mak reis runasim.

Sintenis.

Fainmeezibas druskas.

Masos gurķus war kahdas nedetas frīschus usglabah, ja tos apfmehrē ar kolodiumu wāj olu baltuma maišjumu. Zaur tam wini ne-iskalst. Ja grib winus pa seemu frīschus usglabah, tad ja-iſlāfa ne-apskahdetee, ja-eepāfa trauskā, kas pildihts ar faufahm smiltīhm, un tad ja-aprok 3 pēhds dīsli faufā semē.